

Malatyalı Fahri Kayahan

Onaylayan Administrator
Friday, 25 May 2007

Â Fahri Kayahan 1918 y. Malatya'da doğdu. Babası Gaffar A. a. S. lalesinden Mustafa Bey, annesi Âzam Kadınsı'nın kızı Âzerife Hanım'dır. Âzerife Hanım ile Mustafa Bey'in Makbule ve Fahri adında bir kız bir erkek çocukları olur. Fahri Kayahan'ın kız kardeşi Makbule 11 yaşındayken ateşli bir hastalıktan dolayı Ailenin tek çocuğu olarak kalan Fahri büyük bir aileyle yetişir.

İlk, orta ve lise tahsilini Malatya'da tamamlar. Babasının Malatya'nın en büyük manifatura dükkanına sahip olması Fahri Kayahan'ın bu dükkanda çalışmaya mecbur eder. Ancak O'nun gâzâ mızıktır... Bir enstrüman çalmak, tırkâ sâylemek ister hep. Fârsat buldukça da da bayırdaki arkadaşlarıyla gramofon dinlemeye giderler. Kendi ailesinin dâğındaki mızıklarla tanrıması da bu dönemde başlar. İlk aileleri başlamaya heves eder ve bir süre başlama çalar. Daha sonra Karaköylü Reâat Day'ından tambur dersleri alır. Fahri Kayahan'ın bizler için son derece karanlıklarla kaplı bu yılların O'nun sonraki yaşamında etkin rol oynayacaktır. Kayahan'ın meslek yaşamındaki önemli olaylardan biri de başlamaya başlamak üzere Tambur Çalmasıdır. (Ayrıntılar için Kayahan'ın Mızıka Yaşamı ve Eserleri başlıklı makaleye bakınız.)

Henüz ilk gençlik yaşlarında Malatya 'lı Fahri, şehir merkezinde katıldığı bir gençlik sınıfı Fahriye isminde genç ve güzel bir kızla tanışır. Malatya'nın ileri gelen ailelerinden olan Hamiko'ullar'ından Hac Â. a. n. kızı Fahriye ile 1933 yılında evlenir. Hac Â. a. n. konağına iş gâveyi giren Fahri kısa zamanda bu konakta yapılacak toplantıların tanrıması simaları arasında girmeyi başlar. Konakta keman, piyano, ud, tambur gibi enstrümanlar bulunmaktadırlar. Hac Â. a. keman çalmakta, damadı Fahri de ona tamburu ve sesi ile eşlik etmektedir. Bir süre sonra Fahriye Hanım hamile kalır ve 1934 yılında Suade adını verdikleri bir çocukları doğar. Fahriye ve Fahri Kayahan işi mutluluk ve esenlik içinde yaşamaları sağlandırmektedirler. Ancak 1936 yılında Ocak ayında son gâninde Fahri Kayahan'ın daha sonraki yaşamında derin izler bırakacak

o talihsiz olay yaşanır. Fahriye Hanım hayatını kaybeder. Fahri Kayahan eğini kaybetmenin derin acısına dayanamaz. Bu olay karışında iki yaşındaki kız ile annesi ve babasının da alarak Malatya'yı terk eder. İstanbul'a gelir. Kendisini İstanbul'un usta müzisyenlerinin ve bestekçilerinin arasında bulur. Selahattin Pınar, Artaki Candan gibi isimlerle tanışır. O yıllarda İstanbul'un canlı müzik merkezleri konumunda olan Borsa Raathanesi'nde Belva Çay Bahçesi'nde, 'nde tamburu ve sesiyle başlangıç programları yapar. 1937 yılında Almanya'ya giderek Polydor Plak firmasına yedi adet plak doldurur. İstanbul'un müzik yaşamında önemli bir rolü gibi yurt dışındaki müzik atmosferini

de önemli bir katkı sağlar. Yurda döndükten sonra Malatya'lı Fahri Kayahan adıyla nenecek onlarca plâ sesini ve sazın na melerini kaydettirecektir. Yine pek çok besteye bu dönemde imzasını atar. Malatyalı Fahri'nin tüm yurdu saran ailesi 1940'lı 50'li yıllarda hep sürecektir...

1937 yılında Dolmabahçe Sarayı'nda Atatürk'ün huzurunda çalışıp sâyleyler. 1939 yılında bedelli kısa dânem askerlik görevini tamamlar.

Fahri Kayahan Malatya'nın saygın manufaturacılarından birinin oğlu olması sebebiyle daima aile ve temiz giyinen bir kişidir. Yaşamı boyunca hiç içki ve sigara kullanmadığı sâyleyilir. İlk evliliğinden yıllar sonra Sar Arcuman'la kısa bir evlilik daha yaşamıştır. Yaşamı boyunca gerek iş ve sanat çevresinden, gerekse memleketinden pek çok arkadaş ile muhabbette olmasına rağmen o yalnız ve işine kapanık bir insandır.

1940'lı yılların başlarında de erlerinden biri de ses sanatçılarından film çevirmesidir. Müzisyen Senar ile Kerem ile Aslı, Suzan Yakar ile Saz ve Caz filmlerinde oyuncu olarak rol almıştır. Bu filmlerde olduğu gibi bazı filmlerde yalnızca tamburu ve sesiyle film müzikleri yapmıştır. Bununla birlikte Fahri Kayahan'ın senaryoları burada anmadan geçmemek gerekir. İtalo Anadolu insanının yaşamından kesitleri içeren bu senaryolar bazı filmlere şekillendirilmiştir. Tamamı 60 civarında olan senaryolarından bazıları Âunlardan Sar Kordela, Âzirvan ile Abuzer, Ezo Gelin, Başlıbaşı, İdiren Yumuruk, Gâma Kârbâş, Perşemli Aslan,

Yâ½ldâ½zlardan Gelen Dilber, Sokak Rakkasesi...

Fahri Kayahan'ın ilk genâşlik yâ½llarından itibaren gerek gâ¶râ½ntâ½sâ½yle gerekse davranâ½â½larâ½yla daima elitist bir hal sergilediğini yakâ½nlarâ½ sâ¶ylemektedir. Bâ¶ylesi bir yaâ½am tarzâ½ O'nu devletin en â½st dâ½zeyindeki simalarla da buluâ½turmuâ½ ve bu kiâ½ilerle uzun sâ½reli birliktelikler yaâ½amâ½â½tâ½r. Bunlardan biri Atatâ½rk'le olan beraberliâ½idir. Sâ½k sâ½k Atatâ½rk'â½n huzurunda â½salâ½p sâ¶ylediâ½i ve sohbet ettiâ½i anlatâ½lâ½r. Bu tâ½rden yakâ½nlaâ½malarâ½n en yoâ½unu ise â½nâ¶nâ½ ailesiyle olmuâ½tur. â½stanbul'a geldikleri ilk gâ½nden itibaren â½nâ¶nâ½ler Kayahan Ailesi'ne himmetleri anâ½msanmayacak derecededir. Fahri Kayahan'ın â½smet Paâ½a'yla iliâ½kileri hep sâ½câ½ bir zeminde gerâ½ekleâ½miâ½tir... Askeri ve bâ½rokrat â½sevreye iliâ½kileri ise sâ½rekli devam etmiâ½tir. Bununla birlikte o dâ¶nemdeki (1940-60) kâ½rsal kesimin mâ½zik anlayâ½â½nâ½n farklâ½ bir tarzla â½ehir ortamâ½nda Fahri Kayahan'la taâ½ plaklara aktarâ½ldâ½â½nâ½ gâ¶râ½yoruz. Bu konudaki ayrâ½ntâ½larâ½ diâ½er bâ¶lâ½mde vermeye â½salâ½â½ac

Malatyaâ½ Fahri'nin yukarâ½da aktardâ½â½mâ½z â½st dâ½zeydeki (bilhassa yâ¶netimdeki) kiâ½ilerle olan iliâ½kilerinin yanâ½nda, â¶zellikle hemâ½erisi ve arkadaâ½larâ½yla olan iliâ½kileri â¶zel hayatâ½nâ½n en yoâ½un ve duygulu kâ½smâ½ oluâ½turur.

Ahmet Fâ½rat, Mehmet Kâ½â½â½, Asâ½m Kurdal, Mahmut Hoâ½hanelâ½, Nazâ½m Uzun Hekimoâ½lu, â½efik Kayahan, Z. Soylu, Enver Bengâ½, Mustafa Kâ½lâ½â½aslan, Faruk Diyarbakâ½râ½, â½akâ½r Ahmet ve Beâ½iktaâ½lâ½ Arap Zeki en yakâ½n dostlarâ½dâ½r... Dost meclislerindeki Fahri Kayahan sakin, duygulu, samimi kiâ½iliâ½iyle tanâ½nmâ½â½tâ½r. â½â½k sigara kullanmayâ½â½ onun hiâ½bir zaman "aâ½â½râ½" davranâ½â½larda bulunmamasâ½nâ½n sebebi olarak gâ¶steril

Ancak bu fazlasâ½yla hassas mizacâ½ kendisine her zaman aâ½â½r faturalar â½â½karmâ½â½tâ½r. Bilhassa hayatâ½nâ½n

Ve Atatürk bu melankolik melodinin tesirinden dakikalarca kurtulamıyor. O gece Safiye Ayla'ya;

- Āžaka yaptĀ½m. Haydi bakalĀ½m, doĀ°ru AtatĀ¼rk'Ā¼n huzuruna, seni istemiĀ¾. HayĀ½rdĀ½r inĀ¾allah.

- BaktĀ½m. DolmabahĀše SarayĀ½'nĀ½n Ā¶nĀ¼ndeyim.

" Fahri Kayahan AtatĀ¼rk'Ā¼n huzuruna giriyor, iki ellerine sarĀ½lĀ½p Ā¶pĀ¼yor. Kendisine saz heyeti arasĀ½nda yer gĀ¶steriliyor. Nubar Tekyay, ĀžĀ¼krĀ¼ Tunar Necati Tokyay, Selahaddin PĀ½nar, Safiye Ayla da oradadĀ½r.

MasanĀ½n Ā¼zeri fĀ½ndĀ½k, fĀ½stĀ½k, badem doludur.

"Haydi" diyor AtatĀ¼rk, "Ā•Ā¾te fĀ½stĀ½k, iĀ¾te badem. BaĀ¾la bakalĀ½m."

Kayahan, Ā¾arkĀ½sĀ½:

Be hey ela g zli koca dilber

Sen benim derdimden deva bilmezsin

Sen nas l tabipsin yoktur ilac n

Ba r mda yaram  sarabilmezsin

- Sar  Kurdela'n n bir hikayesinden bahsederler?

- Evet hazin bir a k maceras d r bu. Merhum e imle mektep s r lerinde sevi mi tik. Sar  Kordela takard  sa lar na. Hazin ve uzun bir macera.

Aya a kalkt , mevzu de i tirmek istiyordu.

Be  ya ndaki empanzesi Beybi ile imdi yaln z ya ayan sanatkar  maymunu ve "hazin macera" s n n hat r larla ba  ba a b rakt m.